

Integratie & Standaardisatie

Vanuit de projecten en de partners komen knelpunten en wensen naar voren voor het gebruik en uitwisselen van gegevens tussen verschillende partijen. Het doel is om deze gezamenlijk op te pakken en te komen tot informatiesystemen die dezelfde taal spreken. Leveranciers van bedrijfsmanagementsystemen en de vereniging EDI-teelt spelen hierbij een belangrijke rol. In 2006 is binnen KodA een toekomstvisie voor Integratie & Standaardisatie ontwikkeld. Daarbij is gesteld dat EDI-teelt een belangrijk uitgangspunt vormt, maar verder ontwikkeld moet worden om zodoende in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld meer uitwisseling van gegevens via internet. Begin 2007 is daarom een vervolgproject in gang gezet waarbij gegevens rondom gewasbeschermingsmiddelengebruik centraal staan. Zo zou het mogelijk moeten zijn dat met 'een druk op de knop' duidelijk is of een middel toegelaten is of niet. Een volgende stap is dat je met een andere druk op de knop als akkerbouwer of adviseur kunt zien of voor bepaalde middelen onderzoekskennis aanwezig is die helpt bij het beslissen om het middel wel of niet toe te passen of dat er alternatieven zijn voor de bestrijding. Een zelfde test wordt gedaan voor geoinformatievoorziening. In deze tests wordt bekeken welke rol de EDI-teeltvereniging speelt, of en hoe deze anders zou moeten zijn.

Hoe is KodA ontstaan?

Tijdens een bezoek van Minister Veerman aan het akkerbouwbedrijf de Koninklijke Maatschap de Wilhelminapolder (KMWP) in augustus 2003 hield directeur Jan Paul van Hoven een vurig pleidooi voor het 'beter op de akker brengen van kennis'. De Minister onderschreef het probleem en de behoefte dit te verbeteren. Dit betekende de start van Kennis op de Akker (KodA). Een belangrijke voorwaarde van LNV was medefinanciering door het akkerbouwbedrijfsleven. De initiatiefnemers KMWP, Vertis, ZLTO en Wageningen UR zijn op zoek gegaan naar geïnteresseerde bedrijfspartners die bereid waren te investeren in een sterke akkerbouwsector. Daarnaast maakten de initiatiefnemers een inventarisatie van de wensen in de praktijk. Dat heeft geleid tot de opzet van KodA in een aantal thema's, waarbinnen projecten worden uitgevoerd.

KodA loopt van 2006 t/m 2009. De deelnemende bedrijfspartners zijn AVEBE, Agrifirm, CSM Suiker, Cosun, CSV, CZAV, HPA, IRS, KMWP, LTO Noord, Meneba, NCB ontwikkeling / ZLTO en Nedato. Via de partners doen nu circa 250 akkerbouwers aan KodA mee. Het bedrijfsleven en het Ministerie van LNV investeren gezamenlijk 8 miljoen Euro verdeeld over 4 jaar in KodA.

KodA

Kennis op de Akker

Nieuwsbrief

Nummer 1, januari 2007

Geachte lezer,

Voor u ligt de eerste editie van de KodA Nieuwsbrief. In deze nieuwsbrief vindt u meer informatie over alle projecten die binnen KodA lopen. Meer informatie over KodA vindt u op www.Kennisopdeakker.nl. Wij wensen u veel leesplezier!

Het KodA programmteam Peter Pree (ZLTO), Henny van Gorp (ZLTO) en Sjaak Wolfert (Wageningen UR)

Sturen op kwaliteit ook bij tafelaardappelen

Nedato heeft binnen KodA vooral geïnvesteerd in de verbetering van schilkwiteit bij tafelaardappelen. Om een volwaardige exportpositie in de toekomst te behouden zal Nederland nog wel wat moeten verbeteren. Vooral de effecten van bemesting, knolbehandeling (met fungiciden) en knolzetting op schilkwiteit in tafelaardappelen zijn onderzocht. De effecten op de schilkwiteit zijn getoond tijdens de Aardappel Demodag in Westmaas (23 augustus 2006). Ook is een artikel verschenen in Nieuwe Oogst (begin oktober) waarin adjunct directeur Wim van de Ree uiteenzet waarom de schilkwiteit zo belangrijk is voor Nedato. Daarnaast heeft Nedato samen met HPA onderzoek gedaan naar inwendig roest. Schurft in aardappelen kan aangepakt worden met verzurende NP-meststoffen. Door KodA wordt de ontwikkeling en invoering van NP-meststoffen in de markt verder versneld. De resultaten van bovenstaande onderzoeken zijn gepresenteerd op de Open Dag Rusthoeve. In januari 2007 organiseert CZAV informatieavonden hierover.

De KodA-projecten

Sturen op kwaliteit in de graanketen

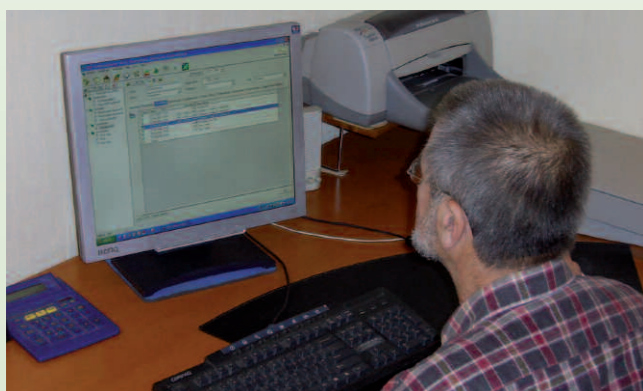
Binnen dit project zijn graantelers, de collecteurs Agrifirm en CZAV en de graanverwerker Meneba actief. Meneba wil zich extra inspannen om telers in staat te stellen op specificatie te leveren. Daarvoor hebben telers, collecteurs en Meneba heldere kwaliteitseisen geformuleerd.

Buitendienstmedewerkers van Agrifirm en CZAV vertalen de eisen naar de teler en houden hierover nauw contact met de teler. Dit is nodig om het effect van de uitgevoerde teeltmaatregelen (bijvoorbeeld rassenkeuze, bemesting, gewasbescherming) goed in beeld te krijgen. In 2005 en 2006 is veel aandacht besteed aan meten en beoordelen in het veld en tijdens opslag. Op basis van deze data en de data die de teler invoert en inbrengt via zijn teelregistratie worden effecten gemeten en adviezen aangescherpt. De collecteurs en Meneba investeren daartoe in systemen waarin alle data op bedrijfsniveau met elkaar kunnen worden vergeleken.

Suikerindustrie richt zich vooral op verbetering van rendement

De suikersector werkt aan verdieping en verbreding van telers(studie)groepen. Het IRS coördineert de wensen en inbreng van Cosun, CSM, Covas en CSV. Hierbij wordt ook samengewerkt met AVEBE, omdat beide industrieën het rendement willen verbeteren en het vaak om dezelfde telers gaat, zeker in het Noordoosten van Nederland. Vanaf januari 2007 starten de studiegroepen 'Best Practices suikerbieten'. In deze studiegroepen staat de bietenteelt binnen het bedrijf van de deelnemers centraal. Door een betere en actievere onderlinge uitwisseling van kennis, inzicht en ervaring kunnen deelnemers veel van elkaar leren. Het doel is om de suikeropbrengst op de bedrijven van de leden te verbeteren. Er wordt gestart met 11 pilotgroepen. Elke groep telt 12-16 deelnemers. Van de deelnemende bietentelers wordt een actieve deelname én een tijdsinvestering van 4-6 dagen op jaarbasis gevraagd.

Ook investeert suikerindustrie in elektronische teeltregistratie

Agrovision heeft voor telers van CSM Suiker bv en Suiker Unie 2 software applicaties gemaakt, te weten TeeltCentraal en TeeltMonitoring. In TeeltCentraal worden teeltgegevens verzameld. Het IRS en beide suikerondernemingen hebben vastgesteld welke gegevens gevraagd worden in TeeltCentraal. TeeltMonitoring is een applicatie die de gegevens uit TeeltCentraal omrekenet naar kengetallen, bijvoorbeeld hoeveel werkzame stof aan herbicide een teler heeft toegepast. Aan de hand van de kengetallen kan een teler zichzelf vergelijken met het landelijke of regionale gemiddelde, maar ook met bijvoorbeeld de 25% telers met de hoogste suikeropbrengst. Het doel is ook om aan de hand daarvan de telers adviezen te geven over wat zij kunnen verbeteren. Het eindresultaat van dit project is een gebruiksvriendelijk programma, waarmee de teler op een eenvoudige wijze kan leren van zijn collega en dit eventueel in een studiegroep verder kan bespreken.

Rendementsverbetering en ondernemerschap in de zetmeelaardappelenbranche

AVEBE werkt binnen KodA aan een Bouwplandemo, aan rendementsverbetering en aan ontwikkeling van het ondernemerschap.

Bouwplandemo informeert telers over rassen en het optimaliseren van de teelt van aardappelen binnen een bouwplan.

De rendementsverbetering in de teelt van zetmeelaardappelen is noodzakelijk om de steeds hogere kosten van de teelt goed te maken. Daarnaast neemt het areaal zetmeelaardappelen de komende jaren verder af door invoering van de niet-teeltgebonden toeslagrechten. Als de productiviteit wordt verhoogd is het voor de teler interessant om de teelt voort te zetten. Voor AVEBE betekent dit dat het kleinere areaal gecompenseerd wordt door hogere opbrengsten. Om dit te realiseren formeert AVEBE studiegroepen met telers verspreid door het gehele gebied. Uitgangspunt is dat de kennis over de teelt in de groep zit; iedereen is specialist op een onderdeel van de teelt. Binnen een studiegroep wisselen telers kennis over de teelt uit, waarbij ook de werkwijze per gebied aan de orde komt.

Voor de ontwikkeling van het ondernemerschap biedt AVEBE haar jonge telers een training aan. De nadruk ligt hierbij niet op de teelttechnische zaken, maar veel meer op financiële, economische, strategische en managementaspecten van het ondernemerschap. De resultaten uit de teeltregistratie zijn hierbij ondersteunend. Deze training is ontwikkeld in nauwe samenwerking met NAU, GIBO, ALFA, RABOBANK en MOVAERES. In deze training werken de deelnemers, uitgaande van hun eigen situatie, op een gestructureerde manier aan een plan voor de nabije toekomst voor hun eigen bedrijf.

Praktijkpilots Noord & Zuid

Praktijkbedrijven demonstreren mogelijkheden en de meerwaarde van het combineren van teelt- en bedrijfsgegevens met actuele kennis op een manier die praktisch bruikbaar is. Dit leidt tot een duurzamere bedrijfsvoering en tot een betere informatie-uitwisseling in de keten. Hiervoor zijn een aantal praktijkpilots opgestart. Koninklijke Maatschap Wilhelminapolder (KMWP) richt zich op verbeterde planning, monitoring en sturing van plaats specifieke teelt. Akkerbouwer Lenus Hamster werkt aan een traceerbare productie van kwaliteitstarwe. KMWP en akkerbouwer Detmer Wage verbeteren de bestrijding van vrijlevende alen.

Plaatsspecifiek bemesten

In 2006 zijn op KMWP voorbereidingen getroffen voor plaats specifiek bemesten. Hier is de zogenaamde "Cropcircle sensor" ingezet. De sensor werkt goed met een open, wereldwijd gebruikte standaard voor data-uitwisseling. Echter, de Nederlandse akkerbouwsoftware ondersteunt deze standaard niet. Uiteindelijk is het gelukt om van de verzamelde data een kaart te maken die het patroon op de akker mooi weergeeft. Het direct aansturen van een kunstmeststrooier lijkt echter nog geen optie. Het aardappelgewas lag in de zomer van 2006 slap van de droogte en gaf dus een lage sensorwaarde. Dit betekent dat er meer mest gegeven moet worden, maar dat heeft in die situatie een desastreus effect. Kortom: boerenverstand en -kennis moeten voorsnog blijven staan tussen waarneming en uitvoering. Gewerkt wordt aan software om deze kennis toe te voegen aan de technologie.

Bij Lenus Hamster zijn ook waarnemingen, bodemscans, Remote Sensing (Loris) en yieldmapping uitgevoerd om de relatie tussen plaats specifieke stikstofbemesting en kwaliteit van tarwe vast te leggen. De geogste tarwe is bemonsterd voor een kwaliteitsanalyse bij Meneba. Ook is een bewaarproef ingezet.

Plaatsspecifiek alen bestrijden

Ook zijn op KMWP in 2006 proeven uitgevoerd met het plaats specifiek alen bestrijden. De bodem is hiertoe met de Soil Company sensor gescand en plaats specifiek behandeld. Aardappelen zijn geogst en ingeschuurd. Bij het sorteren zal het effect moeten blijken. In eerste instantie lijkt er toch wat schade te zijn, terwijl plaats specifieke bestrijding in 2005 wel perfect leek te werken. De dataverzameling en -verwerking zijn nog een probleem. De te behandelen oppervlakken zijn in het veld verklikt met bandensporen en vlaggen (met handheld GPS uitgezet), waarna de chauffeur met de hand de machine kon in- en uitschakelen. In februari 2007 worden de resultaten verwacht.

Ook bij Detmer Wage is een proef met plaats specifieke granulaattoepassing in zetmeelaardappelen aangelegd. De opbrengst is dankzij Lofar, in plaats van handmatig, met yieldmaptechnologie voor aardappelen bepaald. Als het eindverslag is afgerond, worden de bevindingen teruggekoppeld naar de akkerbouwers. Doelstelling vanuit KodA is om op het praktijkbedrijf aan te tonen dat het bestrijden van vrijlevende alen beter kan en met gebruik van minder middelen.

Plaatsspecifiek bieten zaaien

Op KMWP zijn in 2006 plaats specifiek bieten gezaaid op basis van variaties in lutumgehalte (Soilco-kaart). Dit blijkt praktisch goed haalbaar. De machine werkte goed en het aanpassen van de zaai-afstand ging zeer snel. Er was een mooie opkomst. Probleem was wel dat de zaai-afstandenkaart die speciaal voor de zaaicomputer was vervaardigd niet kon worden meegenomen op een andere handheld GPS, waardoor in het veld de controle achteraf moeilijk bleek. Wel waren de verschillen in zaai-afstand goed te zien. Op de zwaardere stukken groeiden de bieten goed uit. Op de lichtere stukken was sprake van droogteschade. Het bleek niet mogelijk om dit seizoen plaats specifiek te oogsten en de opbrengst te koppelen aan de zaai-afstand.